

”

” Şunun altını çizelim: Muammer Kaddafi; Tunus'taki Zeynel Abidin Bin Ali, Mısır'daki Hüsnü Mübarek, Ürdün'daki Kral II. Abdullah, Suudî Arabistan'daki Kral Abdullah, Bahreyn'deki Kral Hamit El-Halife, Yemen'deki Ali Abdullah Salih, Fas'taki Kral VI. Muhammet türünden bir işbirlikçi değildir. Ve hiçbir dönemde de olmamıştır. Kaddafi rejiminin 2000'lerin başından ve özellikle 2003'ten bu yana ABD ve Batı Avrupa ile ilişkilerini “normalleştirme”ye girişmesi, ülkeye yabancı sermaye akışını teşvik etmesi, devlet işletmelerinin bir bölümünü özelleştirmesi, ABD ve Batı Avrupa devletleriyle silâh satın alma ve askerî işbirliği anlaşmaları yapması vb. eleştirilebilir ve eleştirilmelidir de. Ancak bu olup bitenler Libya'nın bir ABD/ Batı Avrupa yarı-sömürgesi ve Kaddafi'nin bir işbirlikçi, bir “fino köpeği” hâline geldiği anlamına gelmez. Kaddafi'nin 1970'li yıllardaki Panarabist politikaları olsun, 2000'li yıllardaki Afrika ülkelerini, bir Afrika Birleşik Devletleri çatısı altında birleştirme çabaları olsun, hiçbir zaman körükörüne ABD-NATO çizgisini izlememesi olsun, “Üçüncü Dünya” ülkelerini olabildiğince güçsüz kılmak ve olanaklıysa eğer Balkanlaştırmak isteyen ABD ve AB emperyalistlerini öteden beri rahatsız etmiştir ve etmektedir. Türkiye'de ve dünyanın başka yerlerinde çok sayıda devrimci ve anti-emperyalist kişi ya da analistin varsaydığının aksine, Kaddafi ve rejiminin 2000'li yıllardan bu yana daha geri bir konuma sürüklenmesi, ulusal burjuva nitelikli kişi ve rejimlerin doğasıyla hiçbir biçimde çelişmez. Kaddafi ve rejimine tutarlı anti-emperyalist bir nitelik yüklemek (birinci hata) ve ancak komünist ve devrimci-demokratik rejimlerde görülebilecek kararlı duruşu göremediğinde de onları “işbirlikçi” olarak tanımlamak (bunun yol açtığı ikinci hata) ilkelikten ve cehaletten başka bir şey değildir. (10) Daha birkaç yıl öncesine kadar Libya, ABD'nin gözünde bir “haydut devlet”ti. NATO'nun eski komutanlarından Wesley Clark yıllar önce Pentagon'un Libya'yı; Somali, Sudan, Lübnan, Suriye ve İran'la aynı kategoriye koyduğunu ve Irak'tan sonra etkisizleştirilmesi gereken ülkelerden biri saydığını belirtmişti. (Bkz. Pepe Escobar, “Europe Salivate Over Libyan Oil”/ “Libya Petrolü Avrupa'nın Salyalarını Akıtıyor”, Asia Times Online, 3 Mart 2011) Dahası, bütün bu flört ve yaklaşma çabaları, son olayların da bir kez daha kanıtlamış olduğu gibi, asla Batı emperyalist blokunun Kaddafi rejimiyle barıştığı ve her iki tarafın da geçmişte yaşananları unuttuğu anlamına gelmiyordu. (Bu, Türkiye'deki AKP hükümetinden az çok tutarlı demokratizm bekleyen, ama bunu göremedikleri zaman da onu işbirlikçi, hattâ faşist olarak değerlendirenlerin yaptıkları türden bir hatadır.)

”

■ Sadece İsrail'e karşı tutumunu gözönüne almak bile Kaddafi rejiminin Washington ve Brüksel'le ne ölçüde uzlaştığını saptamada belirleyici bir ölçüt oluşturur. Kaddafi rejimi bu konuda tutarlı olagelmıştır. Örneğin Kaddafi, Afrika Birliği'nin Ağustos 2009'da Trablus'ta yapılan toplantısında, İsrail'in Afrika ülkelerinin içişlerine burnunu soktuğunu, bu ülkeleri birbirine düşürdüğünü ve kara kıtada meydana gelen savaşların genellikle Telaviv'in kışkırtmaları sonucu gerçekleştiğini belirttikten sonra, "Afrikalı kardeşler olarak, kıtamızı yağmalamakta olan süper devletleri durdurabilecek çözümler bulmak zorundayız" ("Gaddafi: Israel 'Aids Africa Wars' " / Kaddafi: İsrail 'Afrika'da Savaşları Kışkırtıyor' ", El Cezire, 31 Ağustos 2009) diyecekti. Kaddafi, Libya'da son olayların başlamasından iki gün önce, yani 14 Şubat'ta yaptığı bir açıklamada da Filistinli mültecilerin Ortadoğu'yu sarsan halk ayaklanmalarının yarattığı elverişli ortamdan yararlanmalarını ve bu amaçla İsrail'in sınırlarına barışçı bir biçimde yığılarak onun üzerindeki baskıyı arttırmalarını önermiş, İsrail'le ilişkileri bulunan Arap devletlerinin korkak rejimler tarafından yönetildiğini söylemiş ve "Müslüman ülkelerin Batılı devletlere karşı güçlerini birleştirmeleri" ("Gaddafi tells Palestinians 'revolt against Israel' " / "Kaddafi Filistinlilere 'İsrail'e Karşı Ayaklanmaları Gerektiğini Söylüyor' ", Reuters, 14 Şubat 2011) çağırısı yapmıştı.

■

■ Şunu da eklemeliyim: Kaddafi rejiminin bir burjuva diktatörlüğü olduğu, dahası ülkede burjuva-demokratik bir rejimin değil, despotik bir rejimin hüküm sürdüğü, rejimin muhaliflerine karşı cinayet ve suikastleri de içeren bir sindirme kampanyası yürüttüğü doğrudur. Ama bu, Kaddafi rejiminin, halkın büyük bir bölümünün zor ve terörle susturulduğu, kitlelerden büyük ölçüde izole edilmiş ve onların çoğunluğunun gözünde meşruiyetini yitirmiş bir dikta rejimi olduğu anlamına gelmez; tam tersine rejimin her zaman önemli bir kitlesel dayanak ve temeli vardı ve bu hâlâ da böyledir.

■

■ Öte yandan, burjuva medyasının bir bölümünün ileri sürdüğünün tam tersine Libya'da yaşanan olayların açlık ya da yoksullukla doğrudan bir ilgisi yoktur. Kaddafi'ye karşıtlığıyla tanınan Barry Rubin, "Üçüncü Dünya" ülkelerindeki diktatörlükleri incelediği kitabında şöyle demek zorunda kalmıştı:

■ "Yıllar boyu birinci dışsatım ürünü, İkinci Dünya Savaşı döneminin savaş alanlarından elde edilen çelik hurdası olan Libya, dünyanın en yoksul ülkelerinden biriyken her yıl milyarlarca dolar petrol geliri elde eden bir ülkeye dönüştü. Kaddafi bu paranın bir bölümünü ülkenin okuryazarlık oranını ve yaşam standartını dev adımlarla yükseltmek için kullandı ve bu hizmetler onun yönetimine verilen desteği arttırdı." (Modern Dictators, New York, New

American Library, 1987, s. 250) Kaddafi yönetimine karşı olduğu bilinen bir başka yazar, yani El Kud's'ül Arabi yazarı Abd'ülbari Atvan, 22 Şubat 2011 tarih ve "Libya'da Korkunç Senaryolar" başlıklı yazısında, "Libya devrimi ekonomik sebeplere değil, siyasî sebeplere dayanmaktadır. Nüfusun yüzde 52'sini oluşturan gençler, babalarının kırk yıldır kabullendikleri aşağılanmayı ve baskıyı kabullenmeyeceklerdir" derken bu ülkede Mısır ve Tunus'ta olduğu gibi yaygın ve derin bir yoksulluk yaşanmadığını itiraf etmiş oluyordu. Tabii bütün kapitalist ülkelerde olduğu gibi Libya'da da yöneticiler, onların yakın çevresi, yüksek bürokratlar ve aşiret liderleriyle sıradan işçi ve emekçiler arasında bir eşitsizliğin yanı sıra belli ölçüde yolsuzluk, adam kayırma ve dahası Kaddafi rejiminin 41 yıldır sürmekte olmasının getirdiği bir yıpranma, hattâ yozlaşma vb vardır. Ancak bunun asla, diğer "Üçüncü Dünya" ülkeleriyle, hele emperyalist boyunduruk altındaki ülkelerle kıyaslanacak bir düzeyde olmadığı da açıktır.

■

■ Zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip olması, nüfusunun sadece 6.5 milyon dolayında olması ve Kaddafi yönetiminin bir çeşit sosyal devlet politikası uygulaması nedeniyle, bu son karışıklıklara kadar Libya halkı oldukça iyi bir yaşam standardına sahipti. Libya'da kişi başına gelir, komşusu Mısır'ının altı katıydı ve Libya, kişi başına ulusal gelir ve yaşam beklentisi bakımından Afrika'nın en ileri ülkesiydi. Wikipedia'da Libya'nın dışsatım gelirinin hemen hemen tümünün petrol sektöründen geldiği ve bu gelirin ulusal gelirin yarısından fazlasını sağladığı belirtildikten sonra şöyle deniyordu:

■ "Bu petrol geliri ve nüfusunun küçük olması Libya'nın, Afrika'da en yüksek kişi başına gelir düzeyine sahip ülke olmasını sağlamıştır. 2000 yılından bu yana yüksek büyüme oranları kaydeden Libya ulusal gelirin 2010'da yüzde 10.6 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir."

■

■ Aslında Libya, yaşam standartları açısından dünyanın görece ileri ülkeleri arasında yer almaktadır. BM'in 2010 yılı Uluslararası İnsansal Gelişme Göstergeleri, Libya -ve Türkiye- hakkında şu bilgileri veriyordu:

■ *Ortalama yaşam beklentisi: 74.5 yıl (Türkiye: 72.2 yıl)

■ *15 yaş üstü yetişkinlerde okuryazarlık: yüzde 88.3 (Türkiye: yüzde 88.7)

■ *Yetişkinlerin ortalama eğitim süresi: 7.3 yıl (Türkiye: 6.5 yıl)

■ *Çocukların eğitim süresi beklentisi: 16.5 yıl (Türkiye: 11.8 yıl)

- ▣ *Eğitim harcamalarının ulusal gelire oranı: yüzde 3.4 (Türkiye: yüzde 2.9)
- ▣ *5 yaş altı çocuk ölümleri: binde 17 (Türkiye: binde 22)
- ▣ * Cinsiyet eşitsizlik endeksi: 0.504 (Türkiye: 0.621)
- ▣ *Yetersiz beslenme: Yüzde 5'ten az (Türkiye: yüzde 5'ten az)
- ▣ *Sağlık harcamalarının ulusal gelire oranı: Yüzde 1.9 (Türkiye: yüzde 3.4)
- ▣ *2008 yılı satınalma gücü paritesine göre kişi başına ulusal gelir: 16,999 ABD doları (Türkiye: 13,359 ABD doları)

▣

▣ Bu endekse göre Libya dünyada 53. sırada yer alırken Türkiye ancak 83. sırada yer alıyordu. Bu arada, Libya'nın bu noktaya, sosyo-ekonomik gelişme açısından Türkiye'den çok daha geri bir noktadan başlayarak ve uzun yıllar bir ambargoya hedef olmasına rağmen geldiğini unutmamamız gerekiyor. Öte yandan, tekelleri burjuva medyasının yaymaya çalıştığı izlenimin aksine Libya, gelirin çok küçük bir kısmını askerî harcamalara ayırıyordu. Dünya ölçeğinde askerî harcamaları düzenli bir biçimde izleyen SIPRI'ye (=Stokholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü) göre Libya, Kuzey Afrika ve Ortadoğu bölgesinde askerî harcamaları en düşük olan ülkelerden biriydi. Enstitü 2005-2008 döneminde Libya'nın askerî harcamalarının brüt ulusal gelirin sadece yüzde 1.2'sini bulduğunu ve Libya ordusunun 50,000 kişiden oluştuğunu belirtiyordu.

▣ Ancak burada, 16 Şubat'ta patlak veren kitlesel ayaklanmanın destek bulmasına yol açan iç dinamiklere de değinmek gerekir. Yaşam koşullarına ve yaşam beklentilerine ilişkin bu faktörleri şöyle özetleyebiliriz:

▣ a) Libya'nın 2000'li yıllardan itibaren ABD ve Batı Avrupa'nın yanı sıra IMF ve Dünya Bankası ile ilişkilerini geliştirilmesi ve ekonomi üzerindeki devlet denetimini gevşetmesi,

▣ b) legal muhalefet yollarına tıkanan Kaddafi rejiminin işbaşında bulunduğu 41 yıllık sürede yıpranmış ve gençliğin ve emekçilerin demokratik özlmlerine yanıt vermekten uzak oluşu,

▣ c) dünya ölçeğinde yiyecek fiyatlarının artmasına ve enflasyonun yükselmesine bağlı olarak yaşam koşullarının göreceli olarak kötüleşmesi. Bu faktörler, parasız ve yaygın

eğitim sisteminin yetiştirdiği çok sayıda gencin iş bulamadığı ve 20 yaş altı nüfus içinde işsizlik oranının yüzde 50'ye yaklaştığı koşullarda, diğer Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde meydana gelen toplumsal çalkantıların da etkisiyle birleşerek Libya'daki silâhlı ayaklanmanın patlak vermesine yol açmıştır.

■

■

■ Muhalefetin siyasal niteliği

■ Kaddafi rejimine karşı muhalefetin bünyesinde, hepsi de Kaddafi rejimine karşı olma temelinde birleşen değişik eğilimleri barındırdığı biliniyor. Bunlardan biri olan NFSL (=Libya Ulusal Kurtuluş Cephesi) tümüyle gerici bir nitelik taşıyor. 1981'de kurulan ve ABD ile Britanya'nın desteklediği ve karargâhı bu iki ülkede olan NFSL, Amerikan kaynaklarına göre CIA'in desteğiyle 1984'de Kaddafi rejimini devirmek için başarısızlıkla sonuçlanan bir darbe girişiminde bulunmuştu. Sözkonusu örgütün şu an Libya'da yaşanmakta olan ayaklanmanın içinde de yer aldığını tahmin etmek zor değil.

■

■ Ancak, Libya muhalefetinin ana gövdesini oluşturan güç NFSL değil. Libya'daki asıl muhalefet örgütü, 16 Şubat'tan bu yana Kaddafi rejimine karşı yürütülen direnişin başını çeken ve başında Kaddafi rejiminin eski adalet bakanı Mustafa Abdülcélil'in bulunduğu Libya Ulusal Konseyi. Bingazi'de konuşlanan bu Konsey hakkında, onun Kaddafi rejiminin yıkılmasının ötesindeki talepleri ve hedefleri, programı hakkında fazla bir şey bilinmiyor. Daha da önemlisi, pek tanınmayan ya da daha doğrusu hakkında hayli sübjektif bilgiler bulunan, bu Kaddafi-karşıtı muhalefetin ilercici, demokratik ve/ ya da anti-emperyalist bir nitelik taşıdığını gösteren kesin veriler yok. Tersine bu muhalefetin, egemen sınıfın ya da devlet aygıtının içinden gelen ögelere ve/ ya da Kaddafi'ye karşı tavır alan aşiretlere dayandığını gösteren veriler var. Kaddafi rejiminin adanırken şimdi ona karşı tutum alan bu tip kişilikler arasında, eski içişleri bakanı Abdülfettah Yunus El-Abidi'yi, eski protokol işleri şefi Nur Mesut El-Mesmeri'yi, eski adalet bakanı Mustafa Abdülcélil'i, Libya ordusunun öndegelen komutanlarından Tümgeneral Süleyman Mahmut'u sayabiliriz. Bunlara, Libya'nın BM'de ve çeşitli ülkelerde görev yapan bir dizi diplomatını ekleyebiliriz.

■

■ Libya Ulusal Konseyi ve onun önderlik ettiği ayaklanma, ülkenin bugünkü yeşil ve İslâmî sembolize eden bayrağının yerine 1969 ilercici darbesi öncesi Libyasını yöneten ABD-

Britanya uşacı feodal Senusi monarşisinin bayrağını dalgalandırmaktadır. Bu bağlamda AFP'in 26 Şubat tarihli bir haberinde, 1969'da devrilmiş olan büyük amcası Kral İdris'in tahtına yeniden oturmayı düşleyen veliaht adayı Muhammet El-Senusi'nin görüşlerine yer verdiğini anımsatmak gerek. Habere göre Londra'da sürgünde yaşayan Senusi, "kahraman isyancılar"ı destekliyor ve "uluslararası topluluğa" Muammer Kaddafi'yi defetmek için harekete geçmesi çağrısı yapıyordu. Senusi, devrilen monarşinin bayrağının yeniden Libya sokaklarında gözükmekten özellikle gurur duyduğunu da belirtiyordu. (Bkz. "Libyan protesters carried flag of the previously overthrown monarchy"/ "Libyalı göstericiler daha önce devrilmiş olan monarşinin bayrağını taşıyor", 26 Şubat 2011).

■

■ Öte yandan, Libya Ulusal Konseyi ve genel olarak ayaklanma hareketi, ilk başlarda ABD ve NATO'nun Libya üzerinde bir uçuşa yasak bölge oluşturma ve böylelikle bu ülkede süren çatışmada açıkça ve aktif bir biçimde taraf olma yolundaki öneri ve girişimleri konusunda net bir tavır ortaya koymamış ya da koyamamıştı. Örneğin, New York Times'ta yayımlanan bir habere göre, Bingazi'deki Libya Ulusal Konseyi'nin başında bulunan Mustafa Abdülcelil, Libya üzerinde bir uçuşa yasak bölge oluşturulması ve yabancı devletlerin Kaddafi rejiminin askerî hedeflerini vurması çağrısında bulunmuştu. Konsey içindeki kaynaklara göndermede bulunan gazete, bu çağrının ateşli tartışmalar ve itirazlardan sonra alındığını da belirtiyordu. (Bkz. Mike Head, "Western powers exploit Libyan crisis to step up intervention plans"/ "Batılı Ülkeler Müdahale Plânlarını Hızlandırmak İçin Libya Krizini Kullanıyorlar", World Socialist Web Site, 5 Mart 2011) Daha sonraki günlerde çatışmaların Kaddafi rejimi lehinde gelişmesine ve bir dizi kent ve kasabayı yitirmelerine bağlı olarak isyancıların, "Batı'nın desteğini giderek daha yüksek bir sesle talep ettiklerine tanık olduk.

■

■ Saflarında Libya ordusundan kaçan subay ve askerlerin de yer aldığı muhalefet, Kaddafi rejimi kuvvetlerinin karşı-saldırısına karşı -Zaviye ve Misrata gibi önemli istisnalar dışında- ciddi bir direniş gösteremedi; isyancılar ilk başta kolaylıkla ele geçirdikleri kentleri ve kasabaları panik içinde ve hızla terkederek batıya doğru çekiliyorlar. Kaddafi rejimine bağlı kuvvetlerle isyancılar arasında, ikincilerin bir dizi silâh deposunu ele geçirmiş olmalarına, Mısır sınırları içindeki aşiretlerden ve hattâ Mısır hükümetinden lojistik destek almalarına rağmen ateş gücü ve askerî donanım bakımından önemli bir farklılık olduğu doğru. Ancak gerçekten halkçı ve devrimci bir nitelik ve güçlü bir direniş motivasyonuna sahip bir ayaklanmanın gerektiğinde sokak sokak, eve v çarpışması beklenirdi. Bunun böyle olmaması, muhalefetin siyasal niteliği hakkında kaba bir fikir veriyor.

”

” Dikkat çeken bir başka husus, isyancıların, ülkede bulunan kara Afrikalılara karşı düşmanca bir tutum içinde olmaları. İsyancıların eline geçen bölgelerde, Kaddafi rejiminin “paralı askerler”i oldukları gerekçesiyle kara Afrikalılara karşı bir dizi saldırı gerçekleştirildi. Afrol News’ta yayınlanan bir haberde aynen şöyle deniyordu:

” “ ‘Paralı asker’ abartılı söylemi şimdiden Afrikalılara karşı saldırıların artmasına neden oluyor. Bir Türk inşaat işçisi BBC’ye şunları söyledi: ‘Bizim şirketimizde çalışan 70-80 Çad’lı vardı. Saldırganlar onlara, ‘Siz Kaddafi hesabına askerlik yapıyorsunuz’ diyerek bahçıvan makasları ve baltalarla saldırdılar ve onları öldürdüler. Onlar Sudanlıları da katlettiler. Biz bütün bunları kendi gözlerimizle gördük.’

”

” “Bu arada, Afrikalı ‘paralı askerler’in baş düşmanları olduğuna inandıkları anlaşılan Libyalı göstericiler hakkında başka kaygı verici haberler işitiyoruz. Daha dün internette, göstericilere, ‘kendilerini paralı askerlere karşı savunmaları’ için ağır silâhlar dağıtıldığını gösteren bir video yayınlandı.” (“African mercenaries in Libya: Fact or racism?”/ “Libya’da Afrikalı Paralı Askerler: Gerçek mi Irkçılık mı?”, Afrol News, 26 Şubat 2011)

”

” Bu konu, Los Angeles Times tarafından da dile getirildi. Gazete şunları yazıyordu:

” “İnsan hakları aktivistlerine göre, ayaklanan savaşçılar ve onların yandaşları, Doğu Libya boyunca, Kaddafi adına çarpışan paralı askerler olmakla suçladıkları Afrikalı göçmenleri ve Libyalı zencileri tutukluyor, tehdit ediyor ve sık sık da dövüyorlar.

”

” “(ABD merkezli- C. A.) İnsan Hakları Gözlem Örgütü’ne ve yöredeki Libyalılara göre bazı durumlarda isyancılar, çatışmalarda ele geçirdikleri ve paralı asker olduklarından kuşkulandıkları kişileri infaz etmişlerdir.” (David Zucchino, “Libyan rebels accused of targeting blacks” / “Libyalı İsyancılar Zencileri Hedef Almakla Suçlanıyorlar”, Los Angeles Times, 4 Mart 2011)

” Libya ayaklanmasında dikkat çeken olgulardan birisi de bu eylemlere oldukça büyük ölçekte yağmalama olaylarının eşlik etmiş olması. Libya’da on yıllardır çeşitli inşaat çalışmaları yürüten Türk şirketlerinde çalışan işçiler ve mühendisler bu olayların canlı tanığı.

Örneğin, Derne kentindeki bir Türk şirketinde çalışan Abdullah Anar adlı mühendis gördüklerini şöyle anlatıyordu:

▣ “Biz burada Derne'nin kanalizasyon, yol işlerini, elektrik hatlarını altyapı işlerini yapıyorduk. Şantiyemiz şehre 5 kilometre uzaklıkta bulunuyor. Dün akşam saat beşte bir grup, elinde satır ve silâhlarla şantiyeye geldiler. Önce arabaların camlarını kırıp, arabaları çaldılar. Camları kırıp ofislerdeki bütün eşyaları talan ettiler. Evler tamamen yandı. Kişisel eşyaları dahi çaldılar. Çalma işi bitince de kalan kısmı ateşe verdiler. Görüntü çok korkunç, bütün şantiye yanmış durumda.” (“Türk mühendis Libya'daki saldırıyı anlattı”, Enson haber, 20 Şubat 2011)

▣ Ceyhun Kuburlu ise Libya'da isyanın meydana geldiği bölgede yaşanan yağma olaylarını anlatan haberinde şunları söylüyordu:

▣ “Hasar tespit çalışmalarında en büyük zararı inşaat makinelerinin aldığını belirten Libya'daki şirketlerin yetkilileri, şu bilgileri verdi: ‘Bu makineler çok değerli ve pahalı. Kamyonlar, vinçler ve diğer inşaat malzemelerinin hepsi kullanılmaz hâle geldi. Zararımızın büyümesinin en büyük nedeni de bu. İsyancılar önce şantiyeleri bastı daha sonra inşaat makinelerine yöneldi. Her şantiyede milyon dolarlık makineler bulunuyor. Bu makinelerin bir çoğu yeni satın alınmıştı. İşlerinde kullanılmadan ateşe verilmiş makineler de bulunuyor. Zararımız gün geçtikçe artıyor.’

▣ “Bölgedeki şantiyesinin tamamen kullanılmaz hâle geldiğini söyleyen bir müteahhitlik şirketi sahibi, şunları anlattı: ‘Olayların başlamasıyla birlikte yağmacıların hedefi hâline gelen şantiyelerdeki onlarca araç çalınırken, inşaat makineleri de ateşe verildi. İşçilerimizin konakladığı tüm yerler yakıldı. Gıda ve petrol stoklarımız talan edildi. Bingazi ve Derne'de faaliyet gösteren yaklaşık 14 şantiye tamamen kullanılmaz hâle geldi. Ancak şehre yakın yerlerde daha çok hırsızlık olayları yaşanıyor.’” (“Türk müteahhitlerinin Libya şantiyelerinde 100 milyon dolarlık ‘yağma zararı’ var”, Hürriyet, 27 Şubat 2011) Libya'da çalışan diğer ülkelere ait şirketlerin de benzer yağma ve yıkım olaylarına hedef olduğu gözönüne alındığında, bunun çok da basit ve geçiştirilebilecek bir olgu olmadığı anlaşılır. Kaldı ki, Libya'dan yayın yapan muhabirlerin açıklamalarına bakıldığında böylesi yağma olaylarının sadece yabancı şirketleri ve onların şantiyelerini değil, Libya'ya ait çeşitli kamu binalarını da hedef aldığı görülüyor.

▣

▣ Büyük kitle hareketlerine, aralarında yağmacılar ve diğer adi suçluların da yer aldığı her türden insanın katılabileceği ve/ ya da devrimci güçlerin ayaklanmanın ateşi içinde yer yer yanlış hedeflere saldırılar yapabileceği söylenebilir. Öte yandan, gerici ya da emperyalist

güçler, işçi sınıfının ve halkların devrimci ayaklanmalarını kötülemek ya da yolundan saptırmak için kasıtlı olarak kendi ajan provokatörleri ya da seferber ettikleri kriminal öğeler aracılığıyla böylesi cinayet, yağma ve yıkım olaylarını teşvik ederler. Dahası, özellikle silâhların kullanıldığı bir çatışma ortamında, olaylarla hiçbir ilgisi bulunmayan insanların istenmeksizin yaşamını yitirmesi, yaralanması ve çeşitli binaların zarar görmesi de hemen hemen kaçınılmaz gibidir. Mao Zedung'un 1927'de kaleme aldığı bir yazıda da söylemiş olduğu gibi,

▣ “İkincisi, devrim yapmak, ziyafet vermeye, yazı yazmaya, resim yapmaya ya da nakış işlemeye benzemez; o kadar zarif, o kadar sâkin ve yumuşak, o kadar ılımlı, uysal, kibar, ölçülü ve alicenap olamaz.” (“Hunan’daki Köylü Hareketine İlişkin Bir Araştırma Üzerine Rapor”, Seçme Eserler, Cilt 1, İstanbul, Aydınlık Yayınları, 1979, s. 38) Ne var ki, bunun böyle olması asla, keyfi şiddet olaylarının hoş görülmesini ya da onanmasını gerektirmez. Tam tersine, böylesi ayaklanmaların başındaki siyasal örgütler bu konuda net bir tutum almak, siyasal uyanıklık göstermek, can kayıplarını ve gereksiz yıkıcılığı en aza indirmek ve bu amaçla sıkı bir devrimci disiplin uygulamakla yükümlüdürler. Libya’da, sözkonusu olaylar tekil olmanın ötesine geçmiş ve büyük boyutlara ulaşmış, özellikle de Afrikalı göçmenleri ve Libyalı zencileri hedef alan kıyımlara ve öldürmelere dönüşmüştür. Daha da kötüsü bu olaylar ayaklanmanın başındaki örgüt ya da örgütler tarafından eleştirilmemiş ya da kınanmamıştır. Aynı ölçüde ilginç bir başka ayrıntı da, Libya ayaklanmasını destekleyen emperyalist burjuva basınının, göçmen işçilerin yaşadıkları zorlukları ve dramı gözler önüne serdiği hâlde bu türden olaylara hemen hemen hiç değinmemiş olmasıdır.

▣

▣ DEVAMI İCİN TIKLAYIN